EITEM 5(i)

CYFARFOD	FFORWM CYLLIDEB YSGOLION
DYDDIAD	4 Mawrth 2014
TEITL	Ymchwil Amcangyfrif Balansau vs Gwir Falansau
PWRPAS	Adnabod cyfeiriad gwaith priodol
ARGYMHELLIAD	Gweler rhan 3.
AWDUR	Dewi R Jones, Pennaeth Addysg
AELOD CABINET DROS ADDYSG	Y Cynghorydd Sian Gwenllian

1. Cefndir

1.1 Ymhellach i adroddiad ar falansau ysgolion a gyflwynwyd i gyfarfod y Fforwm 25 Mehefin 2013 penderfynwyd cynnal ymchwiliad i'r rhesymau pam fod gwir falansau nifer o ysgolion yn llawer uwch na chynlluniau'r ysgolion hynny wrth sefydlu eu cyllideb.

1.2 Penderfynwyd targedu ysgolion Cynradd ac Arbennig lle'r oedd eu gwir falansau dros £40,000 yn uwch na'u hamcangyfrif o'u balansau ar ôl sefydlu cyllideb, gyda throthwy £70,000 ar gyfer ysgolion Uwchradd.

1.3 Fel y gwelir o'r tabl isod roedd 4 Ysgol Gynradd a 4 Ysgol Uwchradd uwchben y trothwy perthnasol, gyda gwir falansau yr wyth ysgol yma yn £636,997 yn uwch na'u hamcangyfrif o'u balansau yn dilyn sefydlu eu cyllideb am y flwyddyn gyllidol 2012/13.

					AMCAN 1	**GWIR**	
	Rhif Ysgol School No	**Enw Ysgol School Name**	**Balansau Balances 31/03/2012**	**Defnydd balansau i osod cyllideb Use of balances to set the buget for 2012/13**	**Balansau wedi gosod cyllideb Balances after setting the budget 2012/2013**	**Gwir falansau Actual balances 31/03/2013**	**Cynnydd rhwng AMCAN 1 a GWIR**
1	2212	Penybryn	**126,858**	67,778	59,080	103,414	44,334
2	3005	Maesincla	**79,535**	49,800	29,735	72,464	42,729
3	3013	Llandygai	**54,162**	31,674	22,488	67,094	44,607
4	3029	Tregarth	**106,351**	59,348	47,003	102,669	55,666
5	4003	Botwnnog	**175,823**	174,278	1,545	127,980	126,435
6	4009	Eifionydd	**288,171**	237,796	50,375	176,868	126,493
7	4037	Tryfan	**226,223**	135,638	90,585	177,021	86,436
8	4040	Glan Y Môr	**256,333**	116,273	140,060	250,358	110,298
			1,313,455	**872,585**	**440,870**	**1,077,867**	**636,997**

2. Canlyniadau'r Ymchwil

Prif resymau dros y gwahaniaeth rhwng yr amcan gwreiddiol a'r gwir falansau -

2.1 Cyllideb Staffio - trosiant staff heb ei gynllunio yn y gyllideb (h.y. nid oedd yr wybodaeth ar gael wrth sefydlu'r gyllideb): cyfateb i oddeutu £257,000 o'r gwahaniaeth.

2.2 Cyllideb Ynni – gwir wariant ynni yn llai na'r gyllideb oherwydd agwedd geidwadol hanesyddol o osod maint y gyllideb a hefyd yn y flwyddyn gyllidol yma 'roedd gorddarpariaeth ar gyfer cynnydd ym mhrisiau ynni: cyfateb i oddeutu £118,000 o'r gwahaniaeth.

2.3 Cyllideb Cynlluniau Penodol- cyllidebu ar gyfer cynlluniau penodol yn llithro am resymau gwahanol (gan gynnwys yn y meysydd cynnal a chadw, technoleg gwybodaeth a staffio): cyfateb i oddeutu £83,000 o'r gwahaniaeth.

2.4 Cyllideb Incwm – gwir incwm yn uwch na'r gyllideb incwm sy'n awgrymu agwedd geidwadol wrth sefydlu cyfanswm neu darged incwm yn y gyllideb: cyfateb i oddeutu £22,000 o'r gwahaniaeth.

2.5 Incwm Grantiau – peidio â chydnabod grant wrth sefydlu'r gyllideb. Gwybodaeth am rai grantiau yn cyrraedd yn rhy hwyr i'w sefydlu yn y gyllideb: cyfateb i oddeutu £125,000 o'r gwahaniaeth.

3. Casgliadau ac Argymellion

3.1 Gofyn i'r Adran Addysg mewn cydweithrediad â'r Pennaeth Cyllid ddarparu arweiniad penodol i Ysgolion a Chyrff Llywodraethol ar gyfer eu trefniadau sefydlu a monitro cyllideb, gan gynnwys -

3.1.1 Pwysigrwydd gwneud pob ymdrech i sefydlu cyllideb realistig.

3.1.2 Gwneud pob ymdrech i adnabod a chydnabod arbedion ar y cyfle cyntaf.

3.1.3 Adrodd yn ffurfiol i'r Is-bwyllgor Cyllid a/neu i'r Corff Llywodraethol ar gasgliadau adolygiadau monitro ariannol yn ystod y flwyddyn ac ystyried defnydd o unrhyw danwariant gan gofnodi'r penderfyniad.

3.1.4 Adolygu disgwyliadau cyllidol oddi fewn i'r 'Cynllun Datblygu Ysgol' ac adnabod a oes gofyn / cyfle i flaenoriaethu cynlluniau datblygu pan fo adnoddau ariannol ar gael.